

İSLAMİYET'İN KABULÜYLE TÜRKLERİN SOSYAL VE KÜLTÜREL HAYATINDAKİ DEĞİŞİM
WWW.SOSYALCINIZ.NET

ALAN	İSLAMİYET ÖNCESİ	İSLAMİYET SONRASI
Yaşam tarzı	Konargöçer yaşam yaygındır. Hayvancılık temel geçim kaynağıdır.	Yerleşik yaşam yaygınlaşmıştır. Hayvancılığın yanında tarım ve ticaret gelişmiştir.
Yerleşme	Otağ ve çadırlar kullanılmıştır. Kalıcı mimari sınırlıdır.	Şehirler kurulmuş, evler, saraylar, çarşılar yapılmıştır.
Toplumsal yapı	Aile → boy → budun → millet şeklinde örgütlenme vardır.	Toplum, İslam hukukuna ve devlet düzenine göre şekillenmiştir.
Hukuk anlayışı	Töre adı verilen yazısız kurallar geçerlidir.	Şeri hukuk ve örfî hukuk birlikte uygulanmıştır.
Devlet anlayışı	Kut inancı vardır. Hükümdar Tanrı tarafından seçilmiştir.	Kut anlayışı zayıflamış, İslam'ın adalet anlayışı benimsenmiştir.
Askerlik	Ordu-millet anlayışı vardır. Her birey asker sayılır.	Ordu önemini korumuş, cihat anlayışı etkili olmuştur.
Din ve inanç	Gök Tengri inancı yaygındır.	İslamiyet benimsenmiş, tek Allah inancı güçlenmiştir.
Ölüm ve mezar	Kurganlara gömme yapılır, ölenle birlikte eşyaları gömülür.	Kurgan geleneği terk edilmiş, türbe ve mezar kültürü gelişmiştir.
Mimari	Kalıcı eserler azdır , taşınabilir yaşam vardır.	Cami, medrese, hamam, ribat, kervansaray gibi yapılar yapılmıştır.
Eğitim	Usta-çırak ilişkisi ve sözlü kültür yaygındır.	Medreseler kurulmuş, düzenli eğitim başlamıştır.
Bilim	Uygurlarla birlikte bilimsel faaliyetler artmıştır.	Dinî ve pozitif bilimler birlikte okutulmuştur.
Sanat	Hayvan üslubu yaygındır. Halı, kilim, kemer gibi taşınabilir sanatlar gelişmiştir.	Figürlü sanat azalmış, geometrik ve bitkisel süslemeler gelişmiştir.
Edebiyat	Destanlar ön plandadır.	Destan geleneği sürmüştür, menkıbeler ve yazılı eserler artmıştır.
Dil	Türkçe kullanılmıştır.	Türkçe korunmuş, Arapça ve Farsça etkisi görülmüştür.
Ekonomi	Hayvancılığa dayalıdır , ticaret sınırlıdır.	Ticaret gelişmiş , İpek Yolu canlanmıştır.
Sosyal yardımlaşma	Boy dayanışması vardır.	Vakıf sistemi ile kurumsal yardımlaşma sağlanmıştır.

Zeki DOĞAN – Sosyal Bilgiler Öğretmeni